

**Disputationvm De Censuris In Commvni,
Excommunicatione, Svspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

4 Ob quam culpam ferri poßit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

SECTIO IV.

Utrum suspensio ferri possit solum propter culpam eamque mortalem.

A iuste suspendi propter culpam alterius: quia nemo potest puniri propter peccatum alterius, proprie loquendo, nisi quatenus vnus reputatur res alterius, vt filius patris, vel seruus domini: quod in presenti non videtur posse locum habere.

Que suspensio absque propria culpa, que vero tantum propter illam feratur.

Potest interdum suspensio late dici de omni prohibitionem vtendi aliqua potestate: & sic verum est suspensionem non semper requirere culpam eius, qui suspenditur, sed causam posse sufficere: & hoc conuincit cap. illud, *Vel non est compos*, cum aliis pro prima sententia allatis. Constat autem illud genus prohibitionis nec esse propriam censuram, cum non sit ob contumaciam, neque etiam propriam poenam, cum non sit ob culpam: quod verum est, etiam respectu suspendentis, vt statim explicabo. Alio ergo modo possumus loqui de suspensione, prout dicit propriam speciem censuram vel saltem poenam Ecclesiasticam: & hoc sensu dicimus suspensionem nunquam ferri nisi propter aliquam culpam eius, qui per illam directe ac per se suspenditur. Hoc videtur sufficienter probari ex dictis, tñ hic, tum supra de Censur. in com. tum ex illis principiis generalibus, Rem, *que culpa caret, in damnum vocare non conuenit*. c. 2. de Constitutionibus, & illud. *Peccata suos auctores tenere debent, nec poena est vltius protrahenda quam delictum fuerit in excedente reperiunt*, cap. 2. de iis, quæ sunt à maiore parte Capituli. De quibus principiis quomodo in interdicto aut verificentur, aut exceptionem patiantur, infra suo loco videbimus: neque enim est necesse, quæ in interdicto inueniuntur, ad suspensionem omnino applicare, cum non sint eiusdem rationis.

Quin potius addo suspensionem etiam priori modo, & late sumptam, præsertim ab ordine, vel officio, nunquam imponi propter alterius culpam, sed considerato etiam aliquo defectu eius, qui suspenditur: & licet non sit culpa, est sufficiens, & rationalis causa talis prohibitionis. Hoc patet ex titulis de clerico ægrotante, tam in antiquis, quàm in 6. vbi propter lepram, vel aliud simile impedimentum remouetur sacerdos ab officio altaris: & semper additur ratio, vel propter securitatem, vel propter tollendum scandalum vel propter aliam similem causam. Idem obseruauit Panor. in dist. cap. *Vel non est compos*, num. 4. cum enim in eo textu dicatur, *ordinatum in ætate præmatura suspendi in iniuriam ordinatis, obicit Abbas quod propter factum alterius non debuit iste suspendi*. Et respondet, licet causa impellens ad talem suspensionem fuerit delictum ordinantis, tamen causam finalem fuisse defectum ætatis ordinati: & hoc ipsum Glossa ibi significauit. Vbi etiam expendo non dixisse Pontificem in eo textu, suspendi ordinatum in poenam ordinantis, sed in iniuriam ordinantis, id est in confusionem eius, & vt euidentius constet; quantum errauerit, ordinando illum, quem ob defectum ætatis suspendi necesse est. Quod à simili declaratur optime in capit. *Decernimus*, 16. q. 7. ibi, *Ordinationem suam irritam nouerit esse, & ad verecundiam suam alios in eorum loco ordinari*: idem enim significat in vno loco iniuriam, atque in alio ad verecundiam. Atque hoc modo quod circa vnā personam fit, redundat in aliqualem poenam, seu reprehensionem alterius, qui deliquit, non tamen propter illam solā causam fieret, nisi ex parte eius, qui prohibetur, sufficiens etiam causa intercederet, quam non oportet esse in eo culpabilem: quia talis prohibitio, ei non imponitur in poenam, sed propter quādam incapacitatem, seu improprietatem in ordine ad tale ministerium cuius decentia, ac reuerentia in hoc præcipue consulitur. Dixi autem præcipue ab ordi-

Hæc est potissima quæstio circa finalem causam huius censuræ: de qua multi senserunt posse contrahi sine culpa: habentque fundamentum in c. 1. de Ordin. ab Episc. qui renunc. Episcopo, vbi qui ignoranter & sine culpa ordinatur ab huiusmodi Episcopo, ob culpam eius suspenditur. Idem suadet cap. *Vel non est compos*, de Tem. ordin. vbi puer ordinatus in ætate tredecim annorum suspenditur ab executione officij Diaconi vnque ad ætatem legitimam in iniuriam ordinantis, vt ibi dicitur: non ergo in poenam ordinati, imo ex textu illo colligi nō potest puerum illum deliquisse suscipiendo ordines, sed solum Episcopum: ergo propter culpam alienā potest aliquis suspendi, præsertim si ex parte etiā eius, qui suspenditur, interueniat aliqua rationalis causa, qualis erat in prædicto casu decentia, ne puer tredecim annorum in ordine sacro ministraret. Et hinc potest generalis ratio sumi, quia suspensio, non priuat bonis per se pertinentibus ad bonū propriæ animæ sicut excommunicatio; sed priuat functionibus per se pertinentibus ad commune bonū: interdum autem potest pertinere ad bonum commune, vt aliquis priuetur ad tempus huiusmodi functione sine culpa sua ob aliquam rationabilem causam: ergo potest interdum ita ferri. Et confirmatur, quia ob similem rationem interdictum comprehendit aliquando personas innocentes, vt infra dicemus. Atque ita sentit D. Thom. in 4. dist. 18. q. 2. art. 3. quæst. 2. ad 2. Syluest. verb. *Suspensio*, num. 4. vbi ait, suspensionem aliquando imponi ex causa sine culpa, vt patet (inquit) ex practica currente. Idem tenent Canonistæ, vnde Abbas in cap. *Si celebrat*, de cleric. excommunic. ministr. n. 4. ait, suspensionem quandam ferri propter delictum, aliam propter defectum, aliam propter infamiam: priora duo membra nota sunt ex dictis, tertij exemplum est de publico concubinario, seu publica illius criminis laborante infamia, qui propter vitandum scandalum celebrare prohibetur. Et hoc modo quidam aiunt, aliquem posse suspendi: non solum sine culpa, sed etiam sine causa, scilicet quæ vere illi inest, quia eius infamia seu communis opinio sufficere.

Alij vero censent suspensionem non posse ferri sine culpa propria eius, qui suspenditur. Ita tenet Nauarr. in c. 27. num. 151. & Caiet. in Sum. verb. *Suspensio*, idem supponit, & Arctinus, quem Nauarr. citat in cap. *Cum non ab homine*, de iudiciis. Fundamentum est, quia suspensio proprie dicta habet rationem poenæ, poena autem non imponitur propter culpam. Respondent, poenam non imponi semper propter culpam propriam, sed interdum propter alienam: & patet quando suspenditur communitas propter delictum, cui multi ex communitate non cooperati fuerunt, & nihilominus suspensi manent, licet in eis non sit culpa. Veruntamen, si consideretur superius dicta, hoc exemplum parum ad rem facit: nam suspensio, quæ proprie & præcisè in communitatem fertur, non suspendit singulas personas secundum se, sed solum communitatem, quæ tamē suspendi non posset nisi deliquisset. Quod vero in eius delicto aliqua eius membra non participauerint, parum refert, quia non ipsa suspenduntur, sed totum, quo suspensio, consequenter sit, vt partes nō possint operationes totius pro tunc efficere; quod non proprie est puniri propter peccatum alienum, sed est aliquo modo participare poenā totius quod peccauit, quod nullum inconueniens est. Extra hunc vero casum non apparet, quomodo aliquis possit

Fr. Suarez, tom. 5.

Qq

ne,

ne, vel officio, quia à beneficio, id est à fructibus eius, interdum potest quis ex parte privari propter commune bonum, vel alias causas sine ullo proprio defectu: illa vero non est suspensio, sed distributio iustitiae talium fructuum, quorum dispensatio ad Pontificem maxime pertinet. In hoc autem servatur proportio, quod etiam suspensio à beneficio nunquam fit sine propria culpa.

*Discrimen
inter suspen-
sionem ob
defectum &
ob crimen.*

Vnde intelligi potest, illud impedimentum ordinis participare potius quendam irregularitatis modum: quam esse propriam suspensionem. Propria enim suspensio de qua loquimur, est quasi privatio moralis in subiecto de se habili, sine impedimento alterius rationis, & hanc dicimus non imponi sine culpa, quia nisi feratur per modum censurae, aut poenae, non videtur posse cum ratione imponi. Hinc Panormitanus supra distinguit duplicem suspensionem, scilicet, ob defectum, vel ob crimen. Et ne videantur solis nominibus, vel causis differre, constituit in effectibus differentiam: nam qui priori modo suspensus actum ordinis exercet, non fit irregularis, sicut fieret, si esset posteriori modo suspensus, ut supra diximus. Quam differentiam probat, quia suspensus ob solum defectum non est directe interdicta executio officii, & iure non cauetur, quod ille fiat irregularis. Quae ratio non caret difficultate: quomodo enim illi non est interdicta executio officii, cum vere ac proprie sit prohibitus in suo ordine ministrare, ut patet ex dict. c. *Vel non est compos.* Nam, quod haec prohibitio sit ob defectum, non satis est, ut propterea negetur esse directa interdictio. Quod, si hoc ita est, vnde constat, cum iura dicunt, suspensum ministrantem in suo ordine fieri irregularem, non comprehendere eum, qui ob defectum suspensus est. Sed nihilominus illa sententia Abbas fuit etiam Innocentii, eamque sequitur Dominicus in c. *Apostolica*, §. 6. d. Couarr. in Clem. si furiosus p. 1. §. 1. n. 4. & Salzedo in Pract. ca. 26. lit. B. qui alios refert, & est tenenda: quia haec irregularitas in iure solum inveniuntur respectu eorum, qui sunt suspensi propter crimen, & ita stricte interpretanda. Et fortasse ratio à priori est, quia ut dicebam, illa prohibitio ob defectum, magis est irregularitas quaedam, quam propria suspensio: irregularis autem ob corporis defectum, si ante dispensationem celebret, non incurrit novam irregularitatem, ut bene notavit Turrec. in dict. ca. *Apostolica*, refertque in dictam sententiam Archidiaconum: & addit ita servari vsu Romanae Ecclesiae, nam in huiusmodi casibus solum dispensatur in tali defectu, non vero in alia irregularitate contracta in celebratione: quia in iure non est expressa, ut infra latius dicemus. Et tractabimus aliud exemplum tactum à Turrecrem. de publico concubinario, quem dicit non fieri irregularem celebrando. Aliud etiam exemplum huius suspensionis ex defectu est supra tactum Disp. 11. sect. 3. & iterum infra Disp. 31. sect. 1.

*Abbas.
Innoc.
Dominic.
Couarr.
Salzed.*

Quae culpa ad suspensionem sufficiat.

*1 Senten.
Caiet.*

Difficultas est, an mortalis sit necessaria, aut venialis sufficiat. Caietan. enim in Summa. verb. *Suspensio*, absolute ait incurrere ex solo veniali peccato: & probat, quia est minor poena, quam excommunicatio minor, cum hac priuatur maximis & valde necessariis bonis, scilicet sacramentis: sed excommunicatio minor incurritur propter peccatum veniale: ergo & suspensio. Et idem sequitur Armilla verb. *suspensio*, in principio: nec dissentit Nauar. cap. 27. numero 151. 159. & 165. Alij vero absolute asserunt, necessariam esse culpam mortalem, ut haec censura imponi, aut contrahi possit. Quam sententiam tenuit Arctinus, ut Nauar. refert; & eam videtur sequi Soto in 4. d. 22. q. 3. art. 1. concl. 2. et itaque hoc tempore valde recepta. Quia suspensio, ut est in vsu Ec-

*Armilla.
Nauar.*

*2 Senten.
Arctin.
Soto.*

clesiae, acerbior poena est, quam ut pro sola veniali culpa secundum aequitatem, & Ecclesiasticam pietatem imponi possit. Neque verum est, moraliter & secundum prudentem estimationem loquendo, maiorem poenam esse excommunicationem maiorem, quam suspensionem ex genere suo, ut supra declarauimus ex eo quod, licet priuatur vsu maximorum bonorum, tamen & facile tolli potest, & non inducit damnum irreparabile: suspensio vero & saepe inducit irreparabile damnum, & difficilius tollitur, & nonnullam infamiam secum affert. Sicut etiam irregularitas non priuat perceptione sacramentorum, tamen propter similes circumstantias, omnium consensu censetur grauior poena.

Sed iudicium inter has sententias facile est ex his quae in superioribus diximus de suspensione maiori & minori, seu graui & leui. Cum enim secundum iustitiae rationem seruari debeat proportio inter poenam & culpam, suspensio grauis imponi iuste non poterit nisi propter grauem, seu mortalem culpam, nam illa sine dubio est grauis poena. Quis enim dicat posse aliquem priuari fructibus sui beneficii per annum propter culpam venialem. Idem autem est de qualibet simili suspensione graui. At vero si suspensio leuis sit, poterit propter peccatum veniale imponi, ut suspensio quoad vnum actum electionis, vel quoad distributiones vnius horae, vel vnius diei. Quod maxime locum habet in suspensione, quae ab homine fertur: nam quae feruntur à iure communi regulariter sunt grauiiores, & non incurruntur nisi propter peccatum mortale, quia leges Ecclesiasticae, non puniunt tam seuerè venialia peccata. Nam neque minor excommunicatio incurritur ipso iure propter veniale peccatum nisi in casu communicationis cum excommunicato: quod specialiter videtur factum in odium excommunicationis maioris, ut cum maiori rigore seruetur. Quocirca (quod attente obseruandum est) si grauis suspensio ab officio & beneficio in iure imponatur propter aliquod crimen, & aliquis committat illum actum mortalem in specie, peccando solum venialiter, non incurrit talem suspensionem in conscientia, siue talis actus sit veniale peccatum ob imperfectam deliberationem, seu leuem inaduertentiam, siue ex leuitate materiae: quia priori modo talis actus in genere humani actus est imperfectus: posteriori autem modo est imperfectus in tali specie morali, & inculpata poena. Diximus autem in superioribus, cum de censuris in communi ageremus, quando lex punit aliquem actum simpliciter, intelligendum id esse de actu perfecto in genere moris, & in specie, quae per illam vocem simpliciter prolata significatur: & ratio iustitiae postulat ut intelligatur de actu moraliter digno tali ac tanta poena. Statim vero hic sese offerebat quaestio, an suspensio lata sine tali causa vera & in re existente, sed solum praesumpta, vel in exteriori foro probata, vere teneatur, & liget eum, in quem fertur. Sed hanc rem copiose tractauimus de censura in communi: & ideo ea repetere non est, sed applicari debent ad hanc particularem censuram ea, quae in communi sunt dicta.

SECTIO V.

Quis modus seruandus sit in suspensione seruanda.

In hac sectione explicanda est formalis causa, qualis in suspensione esse potest. Ad illam vero exponendam distinguere oportet inter suspensionem ipso iure vel ab homine latam: nam ut prius ponatur, & incuratur, nulla alia forma necessaria est,